

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 22 Listopada r. s. 1829 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o.

Dzień 20 t. m. iako rocznica Wstąpienia na Tron Wszech-Rossyy, NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA NIKOLAJA, dzień święta tylu ludów, szczęśliwych pod berłem Jego CESARSKIEJ MOŚCI, z powszechną radością był święcony w naszym mieście, przez odprawienie w rannych godzinach nabożeństwa po wszystkich kościołach i śpiewanie *Te Deum*, pod czas którego lud, napełniający świątynie, zanosił gorące modły do Wszechmocnego Pana Panów, o zachowanie dni drogich Jego CESARSKIEJ MOŚCI i całego NAYJAŚNIEYSZEGO DOMU w naydłuższe lata. Wieczorem domy miasta były oświetlone.

Sankt-Petersburg dnia 15 listopada.

(z Gazety Sanktpetersburskiej).

Z uczuciem nayżywszemu radości i wdzięczności dla Dawcy wszelkiego dobra, udzielamy czytelnikom naszym poniższe, a razem i ostatnie doniesienia o tak drogiem zdrowiu dla serca Rossyanina nayukochańszego naszego CESARZA JEGOMOŚCI.

Dnia 12 listopada 1829 o 9½ zrana.

CESARZ JEGOMOŚĆ przepędził noc zupełnie spokojnie. Stan zdrowia Jego CESARSKIEJ MOŚCI cale jest zadowalający.

Dnia 13 listopada 1829 o 9½ zrana.

CESARZ JEGOMOŚĆ noc przepędził cale spokojnie. NAYJAŚNIEYSZY PAN zupełnie jest w stanie bezgórączkowym, i teraz można uważać Jego CESARSKĄ MOŚĆ za przychodzącego do zdrowia.

Dnia 14 listopada 1829 o 9½ zrana.

CESARZ JEGOMOŚĆ zupełnie dobrze przepędził dzień wczorajszy i noc dzisiejszą. Ponieważ Jego CESARSKA MOŚĆ teraz jest w zupełnym już wyzdrowieniu, przeto też doniesienia codzienne o zdrowiu CESARZA JEGOMOŚCI wychodzić więcej nie będą.

Podpisali: Crichton, Rauch, Arendt.

Akt Osobny, tyczący się Xięztw Mołdawii i Wołoszczyzny, należący do Traktatu pokoju zawartego w Adrianopolu dnia 2 października 1829, ogłoszonego w Nrze 139tym Kurjera Litewskiego.

W Imie Boga Wszechmogącego.

Dwa Wysokie Mocarstwa traktujące, potwierdzając wszystko, co było zastrzeżone aktem oddzielnym konwency akermanskiej, względem sposobu obierania Hospodarów Mołdawii i Wołoszczyzny, uznały potrzebę nadania administracji tych prowincyi zasady trwalszej i zgodniejszej z prawdziwym interesem obu krajów. W tym celu ugodzono się i ułożono ostatecznie, ażeby przeciąg zarządu Hospodarów nie ograniczał się już do lat siedmiu, iak przedtém; lecz, aby piastowali odtąd dostojenstwo to *dożywotnie*, wyjąwszy przypadki dobrowolney abdykacyi, lub złożenia z urzędu za występki, przewidziane rzeczonym artykułem osobnym.

Hospodarowie kierować mają swobodnie sprawami wewnętrznymi swych prowincyi, radząc się swoich właściwych Dywanów; nie będą jednak mogli w czemkolwiek naruszać praw, zapewnionych obu krajom traktatami, albo Hattiszeryfami; a oraz nie będą przeszkod doświadczać w swej administracji wewnętrznej, od żadnego rozkazu przeciwnego tym prawom.

Wysoka Porta przyrzeka i obowiązuje się czuwać naypilnie, aby przywileje, nadane Mołdawii i Wołoszczyźnie, nie były w niczem naruszone przez iey dowódców pogranicznych; nie cierpieć żadnego wtrącania się z ich strony do spraw obu prowincyi, i zapobiegać wszelkiemu wkroczeniu mieszkańców nadbrzeżnych, prawego brzegu Dunaju, na ziemię Wołoszczyzny i Mołdawii. Będą uważane za nieodłączne od tego terytoryum, wszystkie wyspy przyległe lewemu brzegowi Dunaju, a koryto tej rzeki stanowić ma granicę obu Xięztw, od iey weyścia do krajów Ottomańskich, aż do zbiegu tej rzeki z Prutem.

Aby lepiej zapewnić nietykalność granic Mołdawii i Wołoszczyzny, Wysoka Porta obowiązuje się nie utrzymywać żadnego punktu warownego; nie dozwalać osadowania się jakiegokolwiek swych poddanych muzułmańskich, na brzegu lewym Dunaju. Zatem nieodmiennie postanowiono, aby na całym tym brzegu, w wielkiej i małej Wołoszczyźnie, iako też w Mołdawii, żaden Mahometanin nie mógł nigdy mieć swego siedliska, i aby przyymowani tam byli sami tylko kupcy, opatrzeni w firmany, którzy przybędą za kupnem w xięztwach na własny swój rachunek, towarów potrzebnych do konsumpcyi w Konstantynopolu, lub innych przedmiotów.

Miasta tureckie, leżące na lewym brzegu Dunaju, będą, równie iak ich terytorya (raiahy), zwrócone Wołoszczyźnie, iżby odtąd były połączone z tém Xięztwem, a fortyfikacye, które wprzód znajdowały się na tym brzegu, nie będą mogły być nigdy wznowione. Muzułmanie posiadający dobra gruntowe nieprzywłaszczone na osobach prywatnych, bądź w tychże miastach, bądź gdziekolwiek na brzegu lewym Dunaju, będą obowiązani sprzedać je krajowcom w przeciągu ośmnastu miesięcy.

Rząd obu Xięztw, używając wszystkich przywilejów administracji wewnętrznej niepodległej, będzie mógł swobodnie ustanawiać kordony zdrowia i kwarantanny ponad Dunajem i gdzieindziej w kraju, lub gdzie tego będzie potrzeba, a obcy, tam przybywający, tak Muzułmanie, iak i Chrześcianie, nie mają się uchylać od ścisłego przestrzegania prawideł zdrowia. Do posługi na kwarantannach, równie iak do czuwania nad bezpieczeństwem granic, nad utrzymaniem dobrego porządku w miastach i po wsiach, oraz dopełnianiem praw i przepisów, rząd każdego Xięztwa będzie mógł utrzymywać liczbę straży zbrojney, ściśle potrzebną do tych różnych obowiązków. Liczba i utrzymanie tej milicyi, będą postanowione przez Hospodarów, łącznie z właściwymi ich Dywanami, gruntując się na dawnych przykładach.

Wysoka Porta, przenikniona szczerem życzeniem sprawienia obu Xięztwom wszelkiej pomocy, iakiej tylko doznawać mogą, a uwiedzioną o nadużyciach i uciemiężeniach, tam popełnionych, z powodu różnych dostaw, wymaganych na konsumpcyę w Konstantynopolu, na opatrzenie twierdz, leżących nad Dunajem, i na potrzeby arsenału, ustępuje im zupełnie i w całku swego prawa w tym względzie. Zatem, Wołoszczyzna i Mołdawia będą nazawsze uwolnione od dostarczania zboża i innych produktów, owiec i drzewa do budowli, których wprzód dostarczać były obowiązane. Nie będzie się też wy-

magają od tych prowincyj, w żadnym razie, robotników do prac około twierdz, ani żadnej innej jakiegokolwiek robocizny. Lecz dla wynagrodzenia skarbowi Cesarowskiemu strat, jakieby mu przynieść mogło to zupełne praw swych ustąpienie, oprócz daniny corocznej, którą oba księstwa powinny opłacać Wysokiej Porcie pod nazwiskiem haraczów, Idiyé i Rekiabyé (wedle brzmienia Hatti-Szeryfów 1802) Mołdawia i Wołoszczyzna, opłacać każda corocznie będzie Wysokiej Porcie, w sposobie wynagrodzenia, summe pieniężną, której ilość będzie później oznaczona, za spólną zgodą. Nadto, za każdą zmianą Gospodarów, przez zgon, abdykacyą lub złożenie prawne piastującego ten urząd, Księstwo, w którym to nastąpi, obowiązane będzie zapłacić Wysokiej Porcie summe, równą haraczowi rocznemu prowincyi, ustanowionemu przez Hatti-Szeryfy. Nad te summy, nigdy wymagać się nie będzie od kraiu, ani od Gospodarów, żadnego innego haraczu, powinności lub podatku, pod jakimkolwiek bądź pozorem.

Z powodu zniesienia wyżej wspomnianych dostaw, mieszkańcy obu Księstw używać będą zupełnej wolności handlu na wszystkie płody ich ziemi i ich przemysłu (oznaczonych aktem oddzielnym konwencji akermńskiej) bez żadnych ścieśnień, wyjąwszy te, które Gospodarowie, zgodnie ze swemi właściwymi Dywanami, postanowią za niezbędne osądzą, dla zapewnienia opatrzenia kraiu. Będą mogli wolno żeglować po Dunaju własnymi statkami, opatrzeni w paszporta od swego rządu, i udawać się w zamiarze handlowym do innych miast lub portów Wysokiej Porty, nie doznając napaści od poborców haraczu, ani też innemu jakiemu podlegając uciskowi.

Nadto Wysoka Porta, zważając wszelkie kłęski, które Mołdawia i Wołoszczyzna ponosiły, i powodowana szczególnym uczuciem ludzkości, zezwała na uwolnienie mieszkańców tych prowincyj, przez dwa lata, licząc od tego dnia, w którym z Księstw zupełnie wyjdą woyska rosyjskie, od płacenia rocznej daniny do iey skarbu.

Nakoniec Wysoka Porta, pragnąc zapewnić wszelkimi sposobami przyszłą pomyślność Księstw obu obiecuje uroczystie potwierdzić ustawy administracyjne, które, w czasie zająćcia obu tych Księstw przez woyska Dworu Cesarzkiego, zostały przepisane, wedle życzenia oświadczonego przez zgromadzenia znakomitszych mieszkańców kraiowych, a które na przyszłość mają służyć za zasadę rządu wewnętrznego obu Księstw, o ile, rozumie się, wspomniane ustawy nie będą zgółta naruszały praw najwyższej władzy Wysokiej Porty.

Dla tegoto, my niżej podpisani, Pełnomocnicy NATJASZKIEWSZEGO CESARZA i Padyszacha Wszech-Rossy, zgodnie z Pełnomocnikami Wysokiej Porty Ottomańskiej postanowiliśmy i ułożyli względem Mołdawii i Wołoszczyzny powyższe punkta, które są wypadkiem Artykułu V Traktatu pokoju, zawartego w Adryanopolu, pomiędzy nami a Pełnomocnikami Ottomańskimi. Przeto niniejszy akt osobny został sporządzony, opatrzony naszymi pieczęciami i naszymi podpisami, i złożony w ręce Pełnomocników Wysokiej Porty.

Dan w Adryanopolu, dnia 2 września 1829. (Podpisano na oryginale wręczonym Pełnomocnikom Tureckim:)

(M. P.) Hrabia *Alexy Orłow.*

(M. P.) Hrabia *F. de Pahlen.*

Konfirmowany na oryginale przez Hrabiego *Dybicza-Zabałkańskiego* Naczelnego Jenerała 2giey Armii.

Ukaz Rządzącego Senatu o daniu odstawki woyskowym rang niższych, którzy w gwardyi wysłużyli nieskazitelnie lat 20, a w innych woyskach 22 lata.

Podług Ukazu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Rządzący Senat słuchali przełożenia Sprawującego Ministerium Sprawiedliwości, P. Radcy Taynego i Kawalera, *Dymitra Bazylewicza Daszkowa,*

że P. Zarządzający Głównym Sztabem Jego CESARSKIEJ MOŚCI przestał do niego dwa drukowane exemplarze wydanego mu, w dniu 22 września roku teraźniejszego, Naywyższego Ukazu, o daniu odstawki woyskowym rang niższych, którzy nieskazitelnie wysłużyli w gwardyi 20 lat, a w innych woyskach 22 lata, oraz okolnego w tym przedmiocie rozporządzenia Departamentu Inspektorskiego. P. Sprawujący Ministerium Sprawiedliwości takowe exemplarze przełożył Rządzącemu Senatowi dla należytego rozporządzenia, względem powinnoego podług nich wypełnienia, ze strony Zwierzchności cywilnej, co do tych woyskowych rang niższych, którzy się znajdują pod iey wiedzą. Rozkazał: o tym Naywyższym Jego CESARSKIEJ MOŚCI rozkazie uwiadomić przez ukazy, wszystkich PP. Ministrów, Woiennych Jenerał-Gubernatorów, Jenerał-Gubernatorów, Woiennych Gubernatorów zarządzających sprawami cywilnymi, Gubernatorów cywilnych, Naczelników miast i Zwierzchników obwodowych, oraz uwiadomić wszystkie Rządy Gubernialne i Obwodowe, Kancellarye woyskowe i miejsca urzędowe; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Rządzącego Senatu Departamentów i Powszechnych ich Zebrań przestać uwiadomienia. Dnia 28 października, 1829 roku. (Z 1go Departamentu.)

W pomienionym Naywyższym Ukazie wyrażono: do Zarządzającego Głównym Moim Sztabem, P. Jenerał-Adiutanta Hrabiego Czernyszewa.

Przez sławny i korzystny pokoy, w dniu 2 tego miesiąca zawarty, położono koniec wojnie z Portą Ottomańską. Szczęśliwy ten wypadek uroczystie święćąc serdeczną modlitwą do Naywyższego Dawcy zwycięstw, w szczególności Zwóciłem wdzięczną Mą uwagę na trudy zwycięskiej Armii Naszey — W walce tey wszędzie wykonywała ona czyny, godne stazożytnej oręża rosyjskiego sławy, a w granicach Cesarstwa ze zwykłą gorliwością spełniała podwójną służbę i w trudach okolicznościami zwiększonych, usiłowała dowieść teyże samey ku Tronowi i Ojczyźnie przychylności i miłości, którą na polu sławy oznamionowała czynami świetnej waleczności i niezachwianego męstwa.

Dla okazania uznania Mego i wdzięczności ku tak chwalebnej iey służbie, Naymiłosciwiey Rozkazuję:

1od) Woyskowym rang niższych, którzy po dzisiejszy dzień, nieskazitelnie wysłużyli w gwardyi lat dwadzieścia, a w armii i garnizonach dwadzieścia dwa lata, dać odstawkę podług ogólnych zasad i zgodnie z prawidłami, które przy uwalnianiu rang niższych w odstawkę za wysłużenie postanowionych lat są przestrzegane.

2re) Tym, którzy zechcą jeszcze pozostać w służbie, czynić dodatek nie tylko półrocznej płacy, do której mieliby prawo, wysłużywszy w gwardyi dwadzieścia dwa lata, a w armii dwadzieścia pięć, lecz cały żołd we dwoje z przyłączeniem takż części dodatkowej.

3cie) Po wysłużeniu przez wspomniane niższe rangi pięciu lat, wydawać im wyrażony w 2gim punkcie żołd na pensyą oprócz płacy, a przy odstawce z przyczyny choroby lub kalectwa, jedno i drugie obracać na utrzymanie do śmierci, niezależnie od pensy, iakie kto pobiera przy znakach dystynkcyi woyskowego orderu i s. Anny.

O niezwłócném przywiedzeniu do spełnienia tey woli MOJEG i ogłoszeniu iey Woysku nie zaniechasz WPan uczynić należytego rozporządzenia.

W kopii okolnego względem tego Naywyższego rozkazu zalecenia Departamentu inspektorskiego do wiedzy woyskowej, za N. 120, wyrażono:

Przez Naywyższy ukaz, nastąpił w dniu 22 września, teraźniejszego 1829 roku, do P. Zarządzającego Głównym Sztabem Jego CESARSKIEJ MOŚCI, rozkazano: dać odstawkę woyskowym rang niższych, którzy, do dnia wspomnianego, nieskazitelnie wysłużyli w gwardyi lat 20, a w armii i garnizo-

nach 22 lata; tym zaś z nich, którzy zechcą jeszcze pozostać w służbie, pozwolić korzystać z dodatkowej płacy, wyrażonej w tym ukazie, którą po wysłużeniu przez nich jeszcze pięciu lat, dawać jako pensyą oprócz żołdu, a przy odstawce jedno i drugie obracać na utrzymanie do śmierci. Przy czem NAYJAŚNIEJSZEMU CESARZOWI JEGO-
mości podobano się rozkazać:

a) Pod-officerom, na osnowie N a y w y ż s z e-
go rozkazu, wyrażonego w dziennym rozkazie Zarządzącego Głównym sztabem JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, pod dniem 1 lipca, teraźniejszego roku, za N. 32, otrzymującym dwie trzecie pensyi chorążego lub korneta, oraz wojskowym niższych rang nieszerogowym, których wyznaczona płaca wynosi więcej 120 rubli na rok, jeżeli oni, zgodnie z wyżej wspomnianym ukazem, pod dniem 22 września, roku teraźniejszego, zechcą pozostać w służbie, dawać dodatek półrocznej i podwójnej pensyi, nie tey, iaką oni otrzymują, lecz żołdu podofficerskiego; nie szeregowym zaś nie więcej, iak 120-rublowego wyznaczenia.

b) Moc wspomnianego N a y w y ż s z e-
go rozkazu pod dniem 22 września rozciągnąć także na wojskowych rang niższych, zostających w wojskach, które nie weszły do składu armii i korpusów, oraz służących przy policyach i innych w wiedzy cywilnej miejscach i komendach, które się kompletują z wojskowych rang niższych zgodnie z odstawkami, które nastąpiły w latach 1826 i 1827.

Departament inspektorski głównego sztabu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, uwiadamiając o takowym N a y w y ż s z y m rozkazie wszystkie władze wojskowe, i przesyłając drukowane exemplarze następnego w dniu 22 września, N a y w y ż s z e-
go rozkazu, dla powinno i niedodmiennego wypełnienia, wkłada obowiązek na PP. Naczelników wojskowych, ażeby, za otrzymaniem niniejszego, uczynili niezwłocznie, co następuje:

1o) O wszystkich wojskowych rang niższych, znajdujących się w gwardyi, armii, oddzielnych korpusach, także w wojskach, które nie weszły do ich składu, oraz w innych miejscach i komendach wiedzy wojskowej, którzy, podług formularnych opisów, wysłużyli wyżej wyrażone lata, po dzień 22 września, a przy tym nie ulegali sztrafom, przesyłać do Departamentu inspektorskiego spisy imionowe podług wydanej na to formy, z oznaczeniem w nich, iak można, najakuratniej, czasu wejścia do służby i wszelkiego w niej przechodzenia. Ażeby zaś w tey rzeczy zupełnie uniknąć wszystkich niepewności i omyłek, mogących zająć w formularnych opisach rang niższych (iak się to pierwszy niejednokrotnie zdarzało), a przez to usunąć wszelką zbyteczną w tey rzeczy, często nawet bardzo długo się ciągnącą korespondencyą, której nkończenia czekając żołnierzy, koniecznie powinien zostawać w służbie; przed przesyłaniem więc do departamentu wyżej wspomnianych spisów imionowych, dla sprawdzenia przeczytywać je osobicie przed temi osobami, które są przedstawiane do odstawki, i jeżeli podług słów ich okaże się w tych spisach iaką niezgodność w oznaczeniu miejsca i stanu, z którego byli przyjęci do służby, oraz w samym czasie wejścia do niej i w niej przechodach: to wyznaczenie iego wyjaśnić szczegółowie pod imieniem każdego, po wypisaniu wiadomości, wyjętych z opisów formularnych.

2ie Po sprawdzeniu, w Departamencie inspektorskim, wyżej wspomnianych spisów, tych rang niższych, dla których postanowioną zostanie odstawka, niezwłocznie uwolnić, przysyłając do Departamentu krótkie ich spisy, z wyrażeniem w nich otrzymanych od Departamentu postanowień, oraz kiedy i za iakimi numerami wydane są im pasporta.

3cie. O Podofficerach, którzy przy odstawce zasłużyli na nagrodę rangami officerskimi, przedstawić, po komendzie zupełne formularze, z adnotacyą pod każdym, kiedy mianowicie nastąpiło postanowienie Departamentu względem iego odstawki; a ięśliby czykolwiek służba nie była jeszcze sprawdzoną, wyrazić i to w opisie.

4te. Jeżeli kto z tych, którzy wysłużyli ustanowiony N a y w y ż s z y m ukazem termin, zechce pozostać jeszcze w służbie, o tych również przysyłać do Departamentu inspektorskiego spisy imionowe, z wyrażeniem także wyznaczeń płacy, iaką otrzymują, i których w dodatku używać będą.

5te. Wszystkie spisy wspomniane przesyłać z wojsk, zostających w dywizjach, do Naczelników dywizyi; z komend, zostających pod wiedzą sztabów korpusowych, do Naczelników sztabów; z garnizonów artylleryjskich, z zarządu inżynierskiego, oraz ze straży wewnętrznej, do Naczelników okręgowych, uważając podług zależności; od ruchomych rot inwalidów, zostających przy szpitalach i różnych miejscach, do tych Naczelników, do wiedzy których one są przyłączone, ze wszystkich zaś innych komend wojskowych, które nie weszły do składu armii i korpusów, do ich Naczelników.

6te. PP. Naczelnicy wojskowi, otrzymawszy takowe spisy, raczą je przesyłać woryginałe do Departamentu inspektorskiego, nie miesząc z miesięcznymi raportami szeregowemi, i iak można najszybciej po zebraniu.

Podpisali: Deżurny Jenerał Potapow i Wice-Dyrektor Szatilow.

Odessa dnia 2 listopada.

(Journal d'Odessa.).

Od dnia 30 października do dzisiejszego rana, zatrwały nas kilka razy wiadomości o nowym pokazaniu się zarazy wewnątrz miasta; lecz istotnie nie znaleziono w tym przeciągu czasu żadnego zarażonego, któregoby choroba mogła być poczytaną za nowe zdarzenie. Prawda, że dnia 30 października, w szpitalu obserwacyjnym, na przedmieściu *Mołdowiance*, umarł ieden żyd, ze znakami czumy; ale ten szpital już trzema dniami pierwszy był otoczony kordonem, i nawet żyd ten był wzięty z domu okrażonego strażą; dla dogodniejszego zaś nadzoru około innych chorych, którzy z nim byli, zostali oni przeniesieni do kwarantanny czasowej. W kwarantannie przy rogatkach chersońskich, wczora, także się pokazała zaraza na iednym żydzie, lecz był on już 10 dni w obserwacyi kwarantannowej. Co się tyczy kwarantanny portowej, umarło w niej 5ciu ludzi z liczby pierwszej zarażonych; z pomiędzy wątpliwych zachorował 1. Oprócz tego, znowu do tey kwarantanny przybył ieden okręt zarażony, na którym umarli dwaj marytkowie; reszta ekwipażu i sam okręt zostanie podciągnięty pod prawidła kwarantannowe.

Kwartal miasta i kilka domów, otoczonych kordonem dnia 16 października, po skończeniu ustanowionego przez ustawę kwarantannową terminu i odbyciu zupełnego oczyszczenia, według systemu *Guytona de Morveau*, jutro otrzyma wolną z miastem komunikacyą. Domy zaś, później otoczone kordonem, zostaną pod strażą aż do skończenia takiegoż terminu.

Szrodki przedsięwzięte i ustawicznie przedsiębrane przez zwierzchność około zachowania zdrowia mieszkańców, nie przeszkadzają iednak ładowaniu okrętów w naszym porcie. Dla przestrzegania zaś potrzebnych w tey mierze ostrożności, ustanowioną została oddzielna kommissya, pod której nadzorem kupcy nasi, od poniedziałku, ładują codzień po 8 i 10 tysięcy czwartki pszenicy, dla wysłania za granicę.

Odessa dnia 6 listopada.

Dnia 3 listopada, w czasie opatrywania żydów, mieszkających w iednej z odległych części naszego miasta, znaleziono iedną kobietę, iednego mężczyznę i chłopczyka ze znakami, które medycy uznali za podejrzanę, i dla tego zalecili niezwłocznie otoczyć kordonem dwa domy, w których się znajdowali ci chorzy. Dnia 4, pod czas drugiej wizyty medyków, żyda, który wczora wydawał się osłabionym długimi cierpieniami, znaleziono zmarłego, a na chłopczyku znaki sta-

ły się wątpliwszemi, aniżeli wczora; dla tego też, tak ci ludzie, iako i wszyscy, którzy z nimi mieli komunikacyą, zostali wzięci do kwarantanny.

W kwarantannie portowej, w ostatnich czterech dniach, z liczby zarażonych umarło dwóch, z przybyłych zaś morzem zachorował jeden.

W czasowej kwarantannie obserwacyjnej dwóch okazało się zarażonych.

Ładowanie statków i wysyłanie ich za granicę odbywa się z wielką czynnością. Od dnia 28 października do 6go listopada, przybyły tu 24 okręty: 14 z *Konstantynopola*, a 10 z portów zdobytych; 28 okrętów z pszenicą wyszło za granicę. Między przybyłemi tu wczora okrętami, godna uwagi wojenna fregata angielska *Blonde*, pod dowództwem kapitana *Laion*, z 50cią officerów i 3 ludzmi; ta fregata przysłała do *Odessy* z *Sewastopola*.

Nowymirgorod dnia 24 października.

Dnia 21 t. m., spadł u nas śnieg tak wielki, iż stanęła sanna droga, i pocztowe powozy już zostały zastąpione przez sanki. (*Jour. d'Odes.*)

Taganrog dnia 23 października.

Od dnia 18 października do 23, przybyły do naszego portu trzy okręty: 1 pod banderą sardyńską, a 2 pod austriacką; przywieziono na nich: wino, oliwę, cytryny, rodzenki, winogrona, oliwki, kawę, migdały, daktyle, kaczidło i tytoń.

Kercz dnia 21 października.

Od dnia 1 października do 15 przybyło do naszego portu 9 okrętów, z których 2 pod banderą austriacką, 3 pod angielską, 2 pod sardyńską i 2 pod rosyjską; 1 sardyński, 1 angielski i 1 rosyjski przysłały z balastem, inne zaś przywiozły: wino, rodzenki, winogrona, daktyle, kaczidło, cytryny, oliwę, smoczki, kawę i mydło.

Dwa okręty austriackie i jeden sardyński odpłynęły do *Taganrogu*. (*Jour. d'Odes.*)

G R E C Y A.

ze Włoch dnia 10 października.

Sądząc ze wszystkich w *Neapolu* otrzymanych wiadomości z Grecyi, krąży ten, po uroczystym uznaniu swej niepodległości, otrzymał rozległe granice, zgodnie z życzeniami rządu. Zdaje się, iż Prezydent chce przywrócić w Grecyi znaczną siłę morską. Podług rozchodzących się wieści, zachodzą układy z iedeną wielkiem Mocarstwem, które rządowi greckiemu ustępuje kilka wielkich okrętów wojennych, które iednakże będą miały ekwipaże greckie. (*Jour. d'Od.*)

N I E M C Y.

Od brzegów Menu dnia 10 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

List z kraju Heskiego pod dniem 7 b. m. wyraża: „Tą razą zima przybywa do nas z pośpidnia. Do gór *Pyrenejskich*, *Lugdunu* i *Madrytu* przybyła już przed trzema tygodniami, a kilka dni tam wypocząwszy, otrzęsa swój płaszcz w okolicy *Freiburga* i w *Czarném-Lesie*, i w *Danii* przeraziła żniwiarzy przy sprzątaniu żyta. Gdy tak nie porządnie postępować dalej będzie, dowiemy się (iak przed kilku laty) z pism publicznych, iż około Bożego Narodzenia doyrzewały poziomki w Szwecyi, a w okolicach *Rzymu* drzewa oliwne marzły.”

H I S Z P A N I A.

Madryt dnia 29 października.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Miasto tutejsze kazało robić wspaniały pojazd paradny, i z Anglii sprowadzić 8 pięknych koni. Wszystko to jest przeznaczone na podarunek dla Króla Jmci w dzień Jego zaślubin. Monarcha kazał dla przystępy swej małżonki spro-

wadzić kosztowny fortepian. Przysposobienia do tego obrzędu idą z pośpiechem. Stawiają bramy tryumfalne i amfiteatra dla muzyki.

Hrabia *Figueiras*, Poseł Portugalski, obchodząc dnia 26 b. m. urodziny *Don Miguela* dał obiad, na którym się znajdowało 14 osób. Na obiedzie tym nie był nikt z należących do ciała dyplomatycznego.

W O Ł O S Z C Z Y Z N A.

Bukarest dnia 29 września.

Dnia 31 maja, z zadowoleniem ogłosiliśmy w naszym Kurjerze o zniesieniu ustanowionych zwyczajami dochodów ze sprawników na rzecz *Wistarii* (to iest, głównego zarządu finansów). Teraz, pełnomocny prezydent, Jenerał *Zeltuchin* uwiadomił Dywan o nowej, nie mniej ważnej i dobroczynnej odmianie: pobieranie w stolicy *Wołoszczyzny* cła od przedmiotów produktu wiejskiego zostało ostatecznie zniesione, a przemysł rolniczy będzie odtąd używał zupełnej wolności. Nie sama *Wołoszczyzna* zostanie tém zobowiązana oycowskiej troskliwości rządu rosyjskiego: w *Mołdawii* także cło *Hetmanii* już w połowie zniesione.

T U R C Y A.

Od granic tureckich 7 października.

Powiadają, że do Serwii przybyli Kommissarze tureccy, ażeby wspólnie z Xięciem *Mitoszem* przedsięwziąć śródki względem przyłączenia do niego pięciu okręgów, o których już była mowa w traktacie *akermańskim*. Xiążę *Mitosz* podobno udał się do głównej kwatery rosyjskiej.

— Podług prywatnych z *Adryanopola* wiadomości pod dniem 4go września, Sułtan mianował *Halila Baszę* Posłem do *St-Petersburga*.

— Potwierdzają się wieści o nieporozumieniach między Sułtanem a *Baszą* egipskim. (*J.d'Od.*)

— Dnia 4 listopada —

(z *Gazety Warszawskiej*.)

List z *Belgradu* pod d. 2 b. m. wyraża: „Nasz *Basza* otrzymał dziś przez *Tatara* wiadomość, iż *Mustafa Basza* *Skutaryyski* opuścił nakoniec stanowisko swoje pod *Philippopolem*; że wprowadzie niewiadomo, dokąd się obrócił, lecz, że wojsko rosyjskie miało podobnie odstąpić od *Sophii*, i spodziewane iest na powrót do *Rachowy*; można się tedy domyslać, iż *Basza* usłuchał nakoniec rozkazów Sułtana i głosu rozumu, i udał się do domu. Z drugiej strony rozchodzi się wieść, że 6000 *Bośniaków* ciągnie na wzmożenie jego szeregów.”

Według listów z *Janiny*, nieszczęśliwa prowincya *Epiru* znajduje się ciągle w najsmutniejszym stanie. Wojsko *Tureckie* oddawna nie otrzymało płacy, i pod tym pretextem uciera mieszkańców, którzy na wszelkie ich zdróżności są wystawieni. Podobnie dzieje się w ościennych prowincjach; rozkazy *Baszów* nie bywają skuteczne, i codzień wzmagają się powszechna anarchia.

— Dnia 5 —

Doniesienia odebrane z wysp *Jońskich* potwierdzają wiadomość o rozeymie między *Grekami* i *Turkami* z tamtej strony miedzymorza *Korynckiego*. W *Korfu* spodziewają się przybycia dwóch pułków angielskich z *Malty*; mówiono także, iż wojsko angielskie osadzi *Mis-solunge*. Ostatnie listy urzędowe posłane Panu *Adam* z *Londynu*, tyczyły się tej okoliczności.

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W iednym z nowych almanachów niemieckich umieszczony iest wiersz na cześć *Cesarza* *Nikolaja*, *Zwycięzcy ludów*, napisany przez *Króla* *Bawarskiego*. (*Journ. d'Od.*)

Pozwolono drukować. Z polecenia *J.W. Litewskiego* Wojennego Gubernatora.

Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.